

Bijlage 1: de stand van zaken per maatregel van het Techniepact juni 2015

In deze bijlage treft u de stand van zaken van de implementatie van de 22 landelijke acties uit het Techniepact. Met een kleurcode - groen (afgerond), oranje (op schema; implementatie nog niet afgerond) en rood (vertraagd) - is aangegeven of de implementatie van de actie op koers ligt.

De 22 landelijke acties uit het Techniepact		stand van zaken/ mijlpalen
<i>Kiezen voor Techniek</i>		
1.	<p>Alle basisscholen bieden in 2020 structureel Wetenschap en Technologie aan.</p> <p>a. Er wordt een leerlijn Wetenschap en Technologie (WenT) ontwikkeld;</p> <p>b. De onderwijsinspectie gaat deze ontwikkelingen volgen in het basisonderwijs;</p> <p>c. Het kabinet gaat instrumenten ontwikkelen om de leerprestaties van kinderen op WenT te volgen en te verbeteren.</p>	<p>a. De opdracht voor een leerlijn is in de zomer van 2013 neergelegd bij Stichting Leerplanontwikkeling (SLO). In 2013 heeft een intensief consultatietraject plaatsgevonden over de kaders van de nieuwe leerlijn. Hierbij hebben bedrijven, wetenschap, scholen en andere betrokkenen hun input kunnen leveren voor het WenT programma voor de basisscholen. SLO heeft in juli 2014 het leerplankader WenT opgeleverd. Op basis hiervan wordt de leerlijn nader uitgewerkt die bruikbaar is voor leraren en andere betrokkenen.</p> <p>b. In het schooljaar 2015/16 zal de inspectie in samenwerking met SLO een peiling (laten) uitvoeren van het leergebied wetenschap & techniek. Het eindrapport staat gepland voor maart 2016.</p> <p>c. SLO is op verzoek van OCW gestart met de inventarisatie van toets- en evaluatie instrumenten om de ontwikkeling van leerprestaties op wetenschap en technologie te kunnen volgen. Het Platform Bèta Techniek organiseert pilots waarin po-scholen samen met een universiteit of hogeschool beschrijven hoe in de onderwijspraktijk WenT-vaardigheden te meten.</p> <p>Aanvullend:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Het Platform Bèta Techniek geeft met het plan 'Kiezen voor technologie' in 2014 en 2015 een extra impuls aan wetenschap en technologie in het basisonderwijs en het voortgezet onderwijs. Op 1 oktober 2014 is "Kiezen voor technologie" gelanceerd. Voor de uitvoering van Kiezen voor Technologie voeren alle regionale WenT-netwerken voor het primair onderwijs hun plan (roadmap) uit. - In maart 2015 zijn pilots van universiteiten en po-scholen gestart, met het vraagstuk hoe scholen meer grip kunnen krijgen op de WenT-vaardigheden van hun leerlingen. - In november 2014 is de onderwijsdialoog 2032 (onsonderwijs2032.nl) gestart over het curriculum in het po en vo. In de eerste fase van de dialoog staat het thema centraal kennis en vaardigheden over werk en leven en daarin is WenT onderwerp van het gesprek
2.	<p>De PO-raad benut de visie op Wetenschap & Technologie bij het opstellen van hun strategisch meerjarenplan</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Tot het najaar 2013 is via netwerk- en regiobijeenkomsten input gevraagd aan scholen in het primair onderwijs. - Begin 2014 heeft de PO-raad met haar leden de beleidsagenda "om de leerling" 2014-2018 vastgesteld. Onder het thema innovatie en ICT wordt de doelstelling - alle scholen bieden in 2020 structureel WenT aan - herbevestigd. - Vanaf 2014 zullen scholen in het primair onderwijs de uitgangspunten van de beleidsagenda gebruiken bij het opstellen van hun eigen meerjarenplannen. - Op 11 juli is het bestuursakkoord van de PO sector met OCW gesloten, waarmee ook is gezorgd voor de

		borging van de gestelde doelen en ambities in het Techniekpact voor het primair onderwijs.
3.	<p>a. Een toename van het aantal leerlingen havo en vwo dat kiest voor een natuurprofiel, van 45% naar 55% in 2015 .</p> <p>b. In 2014 worden vernieuwde bètavakken ingevoerd op het havo/vwo.</p>	<p>a. In september 2013 heeft er een mid-termreview van het Bestuursakkoord van de VO-raad plaatsgevonden. Ter bevordering van het behalen van de kerndoelen worden via het programma School aan Zet scholen gestimuleerd het aantal leerlingen in de natuurprofielen en techniek te laten groeien en de aantallen groeien ieder jaar gestaag. Huidige stand: havo: 37%, vwo: 57%. Daarmee is de doelstelling voor het vwo al gehaald en moet er nog voortgang worden geboekt voor de havo.</p> <p>b. Per 1 augustus 2013 zijn de vernieuwde bètavakken natuurkunde en scheikunde ingevoerd. In augustus 2015 volgt het vak wiskunde.</p> <p>Aanvullend:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Op 17 april 2014 is het sectorakkoord van het VO gesloten, waarmee ook is gezorgd voor de borging van de gestelde doelen en ambities in het Techniekpact voor het voortgezet onderwijs. - De kennisbasis natuurwetenschappen en technologie voor de onderbouw VO is gereed. Het voornemen is de kennisbasis de komende periode te implementeren. Scholen in het voortgezet onderwijs wordt hiermee meer richting geboden en tegelijkertijd voldoende ruimte gegeven voor eigen uitwerkingen op schoolniveau van de kerndoelen. - In het Actieplan Kiezen voor technologie po en vo is er bijzondere aandacht voor de havo, zoals de havo-bèta-didactiek aanpak. Deze aanpak is erop gericht om het bètaonderwijs op een voor de havo-leerling passende wijze vorm te laten geven.
4.	Goede pps-en in het voortgezet onderwijs (Technasium, Technet, Jet-Net. Techmavo) worden regionaal uitgebreid.	- In de regionale techniekpacten worden hier verschillende voorstellen voor gedaan. De uitvoering ligt in de regio.
5.	<p>Een toename van het aantal vmbo leerlingen:</p> <p>a. In de gemengde en theoretische leerweg dat natuur- en scheikunde kiest in hun vakkenpakket (van 36% naar 40%¹ in 2015)</p> <p>b. In de beroepsgericht leerweg dat kiest voor techniek (van 23% naar 30% in 2015)</p> <p>c. De beroepsgerichte examenprogramma's worden in 2015 gemoderniseerd aangeboden. Een pilot hiervoor start in 2013.</p> <p>d. Loopbaanoriëntatie wordt verplicht</p>	<p>a,b In september 2013 heeft er een mid-termreview van het Bestuursakkoord van de VO plaatsgevonden. Ter bevordering van het behalen van de prestatieafspraken worden scholen via het programma School aan Zet gestimuleerd het aantal leerlingen in de natuurprofielen en techniek te laten groeien. Huidige stand: vmbo g/tl: 35%, vmbo bb: 27% en vmbo kb: 25%.</p> <p>Het M-Tech programma is gestart. Het betreft een impuls voor de schooljaar 2014/2015 en 2015/2016 voor 105 categorale vmbo-tl scholen of vmbo-tl scholen verbonden aan een havo-vwo school of verbonden en niet-technische vmbo om het technisch talent van mavo leerlingen zo goed mogelijk te benutten en de doorstroom naar een technische vervolgopleiding te bevorderen. M-Tech kent inmiddels 19 regionale ontwikkelnetwerken. Via het lopende Actieplan kiezen voor technologie po en vo, een vervolg op het programma, "Meer en betere bèta's", wordt er op vmbo-scholen ook aandacht besteed om bepaalde doelgroepen (meisjes en allochtonen) te stimuleren meer voor techniek te kiezen.</p>

¹ De streefwaarde van 40% voor vmbo gl/tl wijkt af van de streefwaarde van 50% die aanvankelijk is beschreven in het bestuursakkoord vo en het Techniekpact. De oorspronkelijke streefwaarde bleek gebaseerd op een onjuiste telling in 2012 en is aangepast naar 40%.

	<p>onderdeel van het beroepsgerichte deel van het curriculum.</p>	<p>c,d. Vanaf schooljaar 2013/2014 zijn 30 pilotscholen met de nieuwe examenprogramma's gestart. Schooljaar 2014-2015 is een tweede tranche gestart. In totaal nemen 50 vmbo-vestigingen deel aan de pilot. Het streven is de nieuwe examenprogramma's per 1 augustus 2016 in te voeren. In de programmering wordt LOB (loopbaan oriëntatie en begeleiding) een verplicht onderdeel van het beroepsgerichte examen. Het wetsvoorstel ten behoeve van de invoering van de nieuwe beroepsgerichte examenprogramma's is op 2 april 2015 aangeboden aan de tweede kamer.</p> <p>Op dit moment wordt de laatste hand gelegd aan het implementatieplan in samenwerking met VNO-NCW MBK NL voor de implementatie van de nieuwe beroepsgerichte examenprogramma's in het vmbo, waaronder de vijf technische profielen.</p>
6.	<p>De aansluiting van vmbo-mbo wordt verbeterd door doorgaande leerlijn vmbo-mbo voor elk van de sterke sectoren in de regio (Toptechniek in Bedrijf, Vakmanschaps- en Technologieroute). Hiervoor worden nieuwe samenwerkingsverbanden ontwikkeld: een vakmanschaproute en een technologieroute.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Met het programma Toptechniek in Bedrijf (TiB) werken vmbo, mbo en bedrijfsleven in de regio samen aan de doorlopende leerlijn. Er doen sinds 2015 20 regio's mee, waarin 37 mbo-instellingen, ruim 170 vo-scholen en honderden bedrijven deelnemen. In april 2015 is gestart met een onafhankelijke evaluatieonderzoek naar TiB. Uit deze evaluatie zullen ook de kwalitatieve en kwantitatieve resultaten van TiB naar voren moeten komen. - In schooljaar 2014-2015 zijn de eerste routes van start gegaan, te weten: 73 vakmanschaproutes en 8 technologieroutes, met in totaal 806 leerlingen. In schooljaar 2015-2016 gaan er 32 nieuwe vakmanschaproutes en 7 technologieroutes van start. - In de Kamerbrief 'Ruim baan voor vakmanschap' is de uitbreiding van de vakmanschaproute aangekondigd. Voorgesteld wordt om: 1. de vakmanschaproute uit te breiden naar mbo3, vanuit de kaderberoepsgerichte leerweg; 2. de technologieroute uit te breiden naar alle opleidingsdomeinen onder de naam 'beroepsroute'. Deze leidt op tot niveau 4 en kan ook gevolgd worden door goede leerlingen uit de kaderberoepsgerichte leerweg.
7.	<p>Via een digitaal loket wordt de ondersteuning voor scholen - bij het aanbieden van Wetenschap en Technologie - vanuit het bedrijfsleven, science centra en andere expertise organisaties georganiseerd.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Het digitale loket is sinds eind 2013 gereed via www.techniekonderwijs.nl. Hierbinnen is ook een meldpunt voor stages gerealiseerd. - Het digitaal loket wordt in 2015 doorontwikkeld, waarbij er landsdekkende ondersteuning beschikbaar is voor het primair en voortgezet onderwijs.
8.	<p>De aandacht voor Wetenschap & Technologie op de pabo wordt vergroot en er komen meer universitair opgeleide docenten in het voortgezet onderwijs.</p>	<p>a. Er wordt een leerlijn W&T voor leerkrachten ontwikkeld die pabo's kunnen gebruiken bij de invoering van W&T in het curriculum.</p> <ul style="list-style-type: none"> - In schooljaar 2015/16 is W&T geïntegreerd in het curriculum van de pabo. Hierover zijn bestuurlijke afspraken gemaakt tussen OCW en Vereniging Hogescholen - SLO heeft een landelijk kader ontwikkeld en maakt handreikingen op basis waarvan de pabo's vanaf 2014/2015 starten met de aanpassing van hun curricula. Studenten die nu op de opleiding zitten worden bijgeschoold in het 3e en 4e studiejaar. Op landelijk niveau wordt de voortgang gemonitord en wordt kennisdeling georganiseerd.

		<p>b, c Via de programma's Eerst de Klas en Onderwijsstraineeship worden meer universitair opgeleide (excellente) studenten geworven voor een loopbaan in het onderwijs.</p> <ul style="list-style-type: none"> o Eerst De Klas kent momenteel 178 (oud)deelnemers, verdeeld over 6 tranches. De afgelopen jaren hebben 150 deelnemers een bevoegdheid gehaald aan de lerarenopleiding. De overige 28 zijn halverwege 2014 in het programma gestart en behalen naar verwachting medio 2015 hun bevoegdheid. o Op dit moment zijn er 94 deelnemers actief in het programma (tranches V en VI), waarvan 49 docenten in de bètavakken. o Van de alumni (eerste 4 tranches, 84 alumni) is ruim 81% in het onderwijs blijven werken na het traineeprogramma, een aantal van hen parttime in combinatie met het bedrijfsleven, het doen van onderzoek of het opzetten van een eigen onderneming. o De werving en selectie voor de nieuwe tranche (VII) is momenteel in volle gang. <p>- Het initiatief van OTS, in 2013 gestart, ligt bij het ministerie van OCW, VSNU, VO-raad en de universitaire lerarenopleidingen. In het programma combineren de trainees een baan als docent met een universitaire lerarenopleiding welke is aangevuld met een verdiepingsonderzoek in een onderwijskundig thema.</p> <ul style="list-style-type: none"> o In OTS zijn 66 trainees actief, verdeeld over 4 lichteningen uit 2013 en 2014 (OTS kent twee instapmomenten per jaar). Van hen hebben eind 2014 ong. 15 trainees hun universitaire lerarenopleiding en verdiepingsonderzoek afgerond, de overige zijn zoals verwacht nog in opleiding. o De werving voor de 5^e lichtung is momenteel in volle gang.
9.	<p>Besturen van basisscholen dragen zorg dat zittende lerarende juiste competenties hebben voor het geven van Wetenschap & Technologie. Hierbij kan gebruik gemaakt worden van professionaliseringsbudgetten.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - In 2014 zijn nadere afspraken gemaakt naar aanleiding van de sectorakkoorden. - Ook in de cao's worden afspraken gemaakt over nascholing van de zittende leraren. - Alle regionale W&T-netwerken in het po hebben in hun roadmaps ambities opgenomen voor professionalisering van leraren. De schoolbesturen in de regio worden hierop door hun collega bestuurders aangesproken maar worden ook financieel ondersteund. - Het Platform Bèta Techniek organiseert in het kader van Kiezen voor Technologie in alle landsdelen meerdere W&T academies die gericht zijn op de professionalisering van leraren in het po. Hierbij hebben de wetenschapsknooppunten van de universiteiten een belangrijke inhoudelijke rol.
10.	<p>Onderwijs en bedrijfsleven gaan actief samenwerken bij het opleiden en bijscholen van leraren.</p> <ul style="list-style-type: none"> a. Er komt een educatieve minor in het hbo waarmee technische studenten ook worden opgeleid als docent. b. Voor tweedegraads opleidingen voor technische vakken worden bedrijfsstages 	<p>a) Op 30 augustus is de subsidieregeling voor de educatieve minor in het hbo gepubliceerd. Begin 2014 is een aantal hogescholen gestart de educatieve minor in te voeren in de technische bachelors, anderen in schooljaar 2014/15. OCW subsidieert een coördinator voor de invoering van deze maatregelen bij de hogescholen. Binnen de STEM (Science, Technology, Engineering and Mathematics) Teacher Academy zijn met de 2^e graads lerarenopleidingen Natuurkunde en Scheikunde van Fontys Hogescholen in Tilburg afspraken gemaakt om bedrijfsstages op te nemen als onderdeel van het curriculum. In het schooljaar 2014/15 is gestart met een pilot waar momenteel 11 studenten aan deelnemen. Via de Topsector Chemie zijn bedrijven aangehaakt die stageplekken beschikbaar hebben gesteld. Er lopen gesprekken met andere Lerarenopleidingen om vanaf</p>

	<p>ontwikkeld.</p> <p>c. Techniekdocenten gaan zich bijscholen via stages. Scholen stimuleren dit, bedrijfsleven bieden stageplekken aan.</p> <p>d. Er wordt een afstudeerrichting beroepsonderwijs (vmbo-mbo) ontwikkeld binnen de tweedegraads lerarenopleidingen.</p>	<p>komend schooljaar deze bedrijfsstages ook in te voeren. De ervaringen van Fontys bieden daarvoor goede richtlijnen. Uitgangspunt van deze actielijn van de STEM Teacher Academy is om toekomstige bètadocenten de nodige bagage en ervaring mee te geven over de rol van hun vak in het bedrijfsleven.</p> <p>b,c Binnen de STEM Teacher Academy wordt in samenwerking met het bedrijfsleven (Jet-Net, TechNet en de Topsectoren) en onderwijsinstellingen (HO-instellingen, ROC 's en Brede Regionale Steunpunten) ingezet op de professionele ontwikkeling van docenten. Via 1-op-1 stages, cursussen Bètaberoepen in de Les, Leraar in Onderzoek en BedrijfsDOTs (DocentOntwikkelTeams) zijn momenteel ca. 200 docenten van 100 scholen en 60 bedrijven betrokken. Op regionaal niveau wordt hiermee de interactie tussen onderwijs en bedrijfsleven via docenten gestimuleerd. Docenten kunnen activiteiten van de STEM Teacher Academy opnemen in het Lerarenregister. Op basis van de bevindingen van dit jaar wordt een programma voor de schooljaren 2015-2016/2016-2017 neergezet</p> <p>d. Bij de (voltijds) tweedegraads lerarenopleidingen worden twee afstudeerrichtingen ingevoerd: een afstudeerrichting beroepsonderwijs en een afstudeerrichting algemeen vormend onderwijs. Voor de technische lerarenopleidingen en voor de vakken die vrijwel alleen voorkomen in het (v)mbo, bieden de lerarenopleidingen alleen de afstudeerrichting beroepsonderwijs aan. Het raamwerk voor deze afstudeerrichting is afgerond en de lerarenopleidingen hebben de programma's ontwikkeld. In 2017 zal de eerste lichte studenten het diploma voor de afstudeerrichting beroepsonderwijs behalen.</p>
11.	<p>Verbeteren van het zij-instroomtraject van technische vakkrachten in het mbo.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - De belemmeringen voor het optimaal uitvoeren van dit zij-instroomtraject zijn door de Commissie van der Touw (zie maatregel 13) in kaart gebracht. Als onderdeel van het verbeteringstraject voor zij-instroom, heeft de mbo-raad het document Onderwijstijd opgesteld met betrekking tot begeleidende onderwijstijd (in relatie tot de inzet van technische vakkrachten). - Er worden afspraken gemaakt over de kwaliteit en inzet van instructeurs, gastdocent en praktijkopleiders: In het "Landelijk Raamwerk Pedagogisch Didactisch Getuigschrift (PDG) en het bijbehorende "Kwaliteitskader zij-instroom mbo" (2014) wordt de kwaliteit van de docent die via een zij-instroomtraject op een mbo instelling aan de slag gaat, verhoogd. - <i>Onderwijsondersteunend personeel</i>: Er komt een AMvB (Algemene Maatregel van Bestuur) voor onderwijsondersteunend personeel dat werkzaamheden verricht die rechtstreeks verband houden met het onderwijsleerproces. Het gaat dan met name om instructeurs. In die regeling wordt bepaald aan welke bekwaamheidseisen een instructeur moet voldoen om zijn werkzaamheden te kunnen en mogen uitvoeren. Het gaat dan om eisen ten aanzien van pedagogisch-didactische vaardigheden en vakinhoudelijke en beroepsvaardigheden. De regeling geeft aan op welk onderwijsondersteunend personeel de bekwaamheidseisen van toepassing zijn. Deze bekwaamheidseisen worden richtinggevend voor de curricula van de opleidingen tot instructeur. De regeling is dan uitgangspunt voor de nadere invulling van het toezicht - <i>Gastdocent</i>: zie document begeleidende onderwijstijd van de MBO-raad. - <i>Praktijkopleider</i>: De stichting Samenwerking Beroepsonderwijs Bedrijfsleven neemt standpunten in over o.a. de vormgeving van een vernieuwde aanpak van de Beroepspraktijkvorming en professionalisering van praktijkopleiders.

<i>Leren in de techniek</i>		
12.	<p>Er wordt meer geïnvesteerd in publiek private samenwerkingen in het beroepsonderwijs:</p> <p>a. Voor het mbo richten Rijk en regio een investeringsfonds in, met cofinanciering vanuit het bedrijfsleven.</p> <p>b. Voor het hbo investeert het Rijk ruim € 100 mln. in pps met cofinanciering vanuit het bedrijfsleven.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - In het voorjaar van 2014 is het Regionaal investeringsfonds mbo beschikbaar. Hierin zit 4 jaar lang 25 mln. per jaar in vanuit het Rijk en dit moet gefinancierd worden door regionale overheid, bedrijfsleven en onderwijsinstellingen. Er zijn twee tranches van het Regionaal investeringsfonds mbo geweest, waarmee een totale investering van bedrag van meer dan €114 miljoen is gemoeid vanuit rijk, bedrijfsleven en regionale overheden. Er zijn nu 47 aanvragen toegekend met een mooie verscheidenheid aan initiatieven en grotendeels van de technische sectoren. De derde aanvraagperiode start 1 januari 2016. Momenteel wordt een wijziging van de regeling voorbereid. Deze zal rond de zomer gepubliceerd worden. - Jaarlijks wordt er € 20 mln. in publiek-private samenwerkingen in het hbo geïnvesteerd, onder andere via de Centers of Expertise. In 2014 hebben de Centres of expertise een midterm review via de Reviewcommissie hoger onderwijs en onderzoek gekregen. Op één na hebben de Centres een positieve beoordeling gekregen; de Centres of expertise voorzien in een behoefte uit het werkveld. Op dit moment zijn er 24 Centers of Expertise in het hbo gerealiseerd. Van de Centers of Expertise zijn er 22 techniek- en technologiegeoriënteerd. <p>Aanvullend (volgend uit de hoofdtekst van het Techniekpact):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sectorplan Technologie van de drie TU's. In de periode 2011-2013 is jaarlijks € 11 miljoen geïnvesteerd in de verbetering van onderwijskwaliteit van de technische universiteiten (met name de verbetering van de studeerbaarheid), als onderdeel van het Sectorplan Technologie 2011-2015 van de drie TU's.
13.	<p>Belemmeringen voor publiek private samenwerking in het beroepsonderwijs worden weggenomen.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Het rapport van de Commissie Van der Touw - naar belemmeringen voor publiekprivate samenwerking in het beroepsonderwijs - is opgeleverd op 25 juli 2013. - Op 4 november 2013 is de kabinetsreactie op het advies van commissie Van der Touw aan de Tweede Kamer gestuurd. - Ook heeft het Platform Bèta Techniek inmiddels een vraagbaak publiek-private samenwerking opgericht en faciliteren ze de Centres en Centra bij het volbrengen van hun doelstellingen. Aan een aantal andere aanbevelingen van de Commissie, zoals het creëren van ontwikkelruimte en de btw-problematiek, wordt nog gewerkt.
14.	<p>Mbo-instellingen blijven een hogere bekostiging houden voor leerlingen die een techniekopleiding volgen.</p>	<p>Vanaf 2015 komt er structureel €75 miljoen jaarlijks vrij voor technische en andere kostbare mbo-opleidingen, waaronder kleine unieke opleidingen.</p>
15.	<p>Mbo-instellingen stemmen hun onderwijsaanbod af met het regionale bedrijfsleven en andere mbo-instellingen in de regio (macrodoelmatigheid).</p>	<p>In december 2014 is het wetsvoorstel macrodoelmatigheid mbo door het parlement aangenomen. De wet treedt in werking in augustus 2015. De wet is bedoeld om een arbeidsmatrelevant en doelmatig opleidingsaanbod in het beroepsonderwijs te bevorderen. Enkele kernelementen van deze wet zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Scholen moeten het starten of stoppen van opleidingen aan de minister melden. Dat moet uiterlijk anderhalf jaar tevoren op 1 februari gebeuren. De minister maakt deze meldingen openbaar.

		<ul style="list-style-type: none"> - Naast de al bestaande zorgplicht arbeidsmarktperspectief komt er een zorgplicht doelmatigheid: tussen scholen is afstemming, samenwerking en overleg nodig over de doelmatigheid van het opleidingsaanbod. Over beide zorgplichten en over mutaties in het opleidingsaanbod moeten scholen verantwoording afleggen in hun jaarverslag. - Scholen moeten aspirant-studenten uitgebreider informeren: over de school, het opleidingsaanbod, het arbeidsmarktperspectief, de inhoud en inrichting van het onderwijs, de examinering, de vooropleidingseisen en de kwaliteit van de opleidingen (naar het oordeel van de inspectie). De studiebijsluiters is niet wettelijk verplicht en wordt ook niet als zodanig in de wet genoemd, maar de minister ziet dat wel als een middel om aan de wettelijke informatieverplichting over arbeidsmarktperspectieven te voldoen. - Er komt een adviescommissie voor de minister, die ondoelmatige situaties kan laten onderzoeken en daarover aan de minister adviseert. Ook kan de minister deze commissie verzoeken periodiek het opleidingsaanbod in het mbo door te lichten in verband met de naleving van de zorgplichten en de minister daarover te adviseren. Deze commissie kan ook geschillen behandelen tussen scholen onderling en tussen scholen en het bedrijfsleven. - Als scholen niet voldoen aan de zorgplichten kan de minister sancties opleggen. Dat gebeurt op basis van een advies van de commissie. Na een waarschuwing kan opschorting van de bekostiging volgen of het intrekken van een opleidingslicentie gedurende twee jaar.
16.	Stichting Beroepsonderwijs Bedrijfsleven (SBB) ontwikkelt een studiebijsluiters voor het mbo.	<ul style="list-style-type: none"> - In oktober 2013 jl. is gestart met een pilot van 7 mbo-instellingen. - Op 25 maart heeft de SBB de minister van OCW geadviseerd om zes indicatoren in de studiebijsluiters op te nemen. - In september 2014 is de studiebijsluiters beschikbaar ten behoeve van de voorlichting voor studiejaar 2015/16.
17.	<p>Mbo-instellingen, voortgezet onderwijs en bedrijven spannen zich samen in dat in 2016 30% van alle jongeren kiest voor een technische beroepsopleiding.</p> <ol style="list-style-type: none"> a. Voor elke mbo-student techniek is er een stage- of leerwerkplaats beschikbaar. b. De WVA wordt omgevormd. Het budget wordt voornamelijk ingezet voor leerwerkplekken. c. O&O fondsen worden ingezet voor het op peil houden van het aantal leerwerkplekken d. Het kabinet maakt het mogelijk om voor de technieksector te experimenteren met een alternatieve, gecombineerde BOL/BBL route. 	<ol style="list-style-type: none"> a. SBB heeft een meldpunt ingericht voor het melden van stagetekorten b. De nieuwe regeling praktijkleren is per 1 januari 2014 inwerking getreden. c. Een voorbeeld voor het inzetten van de O&O fondsen voor leerwerkplekken is het fonds voor bedrijven in de metaal (OOM). d. Het experiment met de gecombineerde leerweg bol-bbl treedt in werking per studiejaar 2015-2016. Het besluit wordt in mei 2015 gepubliceerd. Onderwijsinstellingen kunnen aanvragen indienen tot en met 1 juni 2015.
18.	Het aantal techniek bachelors (65) in het hbo	<ul style="list-style-type: none"> - De Vereniging Hogescholen heeft het definitieve besluit genomen het aantal techniekopleidingen aanzienlijk

	<p>wordt teruggebracht naar circa 25 brede bachelors waardoor het aanbod transparanter wordt. Daarnaast kunnen de bredere opleidingen makkelijker inspelen op ontwikkelingen op de (regionale) arbeidsmarkt.</p>	<p>terug te brengen. De achttien techniekhogescholen hebben, conform landelijke afspraken onderling, voor december 2013 verzoeken ingediend bij het ministerie van OCW om hun techniekopleidingen met ingang van 1 september 2015 daar waar nodig te converteren. Eind mei 2014 heeft OCW voor deze 18 verzoeken beschikkingen geslagen.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Het aantal techniekbachelors in het hbo (65) wordt met ingang van het schooljaar 2015/16 praktisch gehalveerd. De 36 opleidingen die uit de herordening voortkomen zijn veelal brede bachelors, waardoor het aanbod transparanter wordt. Deze brede bachelors kunnen in de differentiatie- of uitstroomfase makkelijker inspelen op de ontwikkelingen op de (regionale) arbeidsmarkt. De hbo techniekopleidingen worden ondergebracht in zes landelijke domeinen: Applied Sciences, Built Environment, Creative Technologies, Engineering, ICT en Maritime Operations.
19.	<p>Er komt een gemeenschappelijk actieplan – make it in the Netherlands – om meer internationaal talent te binden en te boeien.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Op 19 april 2013 heeft de SER een advies uitgebracht buitenlandse studenten die in Nederland hoger onderwijs volgen, na afloop van hun studie beter (tijdelijk) te behouden voor de Nederlandse arbeidsmarkt. - Op 8 juli 2013 heeft OCW een kabinetsreactie op het SER advies gestuurd. - In het najaar 2013 is het meerjarig actieplan "Make it in the Netherlands!" gelanceerd. Dit plan heeft 5 actielijnen: 1) alles begint bij taal, 2) van studie naar carrière, 3) breaking the bubble, 4) van rompslomp naar rode looper en 5) resultaten in de regio. De uitwerking van de acties vindt plaats in de jaren 2014, 2015, 2016. - De eerste resultaten zijn zichtbaar. Zo is de stageregelgeving voor internationale studenten versoepeld en voert Brainport development een meerjarige pilot uit. Dit met als doel het gezamenlijk aantrekken van ongeveer 50 – 80 extra bèta-technische studenten voor TU/e, Avans, Fontys en eventueel Tilburg University. Dit via onder andere de inzet van scholarships.
20.	<p>a. Bij de uitwerking van het sociaal leenstelsel wordt verkend hoe studenten met tweejarige masters tegemoet gekomen kunnen worden.</p> <p>b. Topsectoren stellen per 2016/2017 jaarlijks 1000 beurzen ter beschikking.</p>	<p>a. Vanaf 1 september 2015 geldt het studievoorschot. Onderdeel van dit akkoord is dat conform het techniekpact er verkend zal worden of voor meerjarige masters in tekortsectoren aanvullende maatregelen nodig zijn. SEO heeft de opdracht gekregen om deze verkenning uit te voeren. Eind september zijn de uitkomsten aan de TK overhandigd, waaruit blijkt dat geen aanvullende maatregelen nodig zijn. De verkenning wordt zodoende gelijktijdig met de wet voor het studievoorschot aan de TK aangeboden.</p> <p>b. De eerste topsectorbeurzen zijn in het collegejaar 2013/14 uitgereikt. In 2015 zijn er 13 beurzenprogramma's verspreid over 6 van de 9 topsectoren. De looptijd van een topsectorbeurs beslaat veelal meerdere studiejaren en veelal worden naast een beurs ook extra onderwijsactiviteiten aangeboden. In het schooljaar 2014/15 zijn door de topsectoren 489 beurzen ter beschikking gesteld. Per topsector ziet het totaal aantal beschikbaar gestelde beurzen er als volgt uit:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 133 beurzen in de topsector chemie - 117 beurzen in de topsector energie - 120 beurzen in de topsector HTSM - 53 beurzen in de topsector logistiek - 54 beurzen in de topsector Water - 12 beurzen in de topsector agri&food

Werken in de techniek		
21.	<p>a. Opstellen regeling SZW voor cofinanciering sectorplannen</p> <p>b. Sociale partners in de techniek stellen sectorplannen op gericht op onder andere:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vermindering van uitstroom van (jonge) werknemers; - versnelde herinstroom van recent werkloos geworden gekwalificeerde technici; - Op- en bijscholing; - Doorstroming en verbetering van begeleiding nieuwe werknemers door ervaren werknemers. - Realisatie van tenminste 10 goed werkende regionale servicepunten techniek in 2014. 	<ul style="list-style-type: none"> - Vanaf 1 oktober 2013 kunnen de sociale partners hun sectorplannen indienen. Hiervoor is vanuit de overheid € 600 mln. voor cofinanciering beschikbaar gesteld. - In de eerste twee tijdvakken zijn er 28 technische sectorplannen goedgekeurd, dat is 1/3e van het totaal (77 plannen). In totaal gaat het daarbij om ca. € 440 miljoen door het rijk, waarvan €215 miljoen voor de technische sectorplannen. Sociale partners leggen zelf minimaal eenzelfde bedrag bij. - De technische sectorplannen hebben betrekking op technische sectoren, zoals de metaalbewerking, carrosseriebranche, installatiebranche, bouw, procesindustrie, ICT, levensmiddelenindustrie, timmerindustrie, rubber- en kunststofindustrie en metalelektro, maar er zijn ook een aantal regionale sectorplannen die betrekking hebben op technische beroepen, zoals het regionaal sectorplan maritiem Drechtsteden en Stedendriehoek en Noord-Veluwe. - In totaal beogen de technische sectorplannen meer dan 200.000 mensen te helpen door middel van bij- en omscholing, door het realiseren van extra leerwerkplekken, door mensen die met ontslag worden bedreigd of reeds ontslagen zijn naar ander werk te begeleiden, door gezondheid te bevorderen, etc. - Inmiddels is het derde aanvraagvlak geopend. Dit aanvraagtijdvak loopt van 15 januari t/m 15 september 2015. In het derde tijdvak kunnen aanvragen tot cofinanciering worden ingediend voor initiatieven die transities van werk naar werk en van uitkering naar werk bevorderen. Hierdoor kunnen in de komende periode vacatures in kansrijke beroepen waar er meer vraag is dan aanbod, waaronder veel technische beroepen, worden ingevuld. Voor dergelijke initiatieven is €150 miljoen beschikbaar. <p>Aanvullend:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Servicepunten Techniek hebben specifieke focus op de bemiddeling naar technische vacatures. Het betreffen samenwerkingsverbanden van sociale partners, kenniscentra en UWV, die gezamenlijk kennis en netwerken inzetten voor dit doel. In 2015 zijn er de volgende 11 regionale Servicepunten Techniek operationeel: Noord-Holland (Noordvleugel), IJsselvechtstreek (Oost), Stedendriehoek (Oost), Twente (Oost), Nijmegen (Oost), Achterhoek (Oost), West-Brabant (Zuidwest), Eindhoven/Brainport (Zuidoost), Zuid-Limburg (Zuidoost) en recent ook Rijnmond (Zuidwest) en Friesland/F-Top (Noordvleugel) - Techniektalent.nu heeft het afgelopen jaar een nieuw model ontwikkeld voor de begeleiding van techniek in het curriculum van de PO scholen door techniekcoaches, die hiervoor ook een regionaal bedrijvennetwerk opbouwen. Op dit moment zijn de eerste coaches van start gegaan en worden nieuwe techniekcoaches geworven.
22.	Het Kabinet kan - onder strikte voorwaarden - de mogelijkheden verruimen voor het volgen van scholing met behoud van uitkering.	<ul style="list-style-type: none"> - Met behulp van de Brug-ww kan scholing worden gevolgd met behoud van uitkering als onderdeel van een sectorplan in het derde aanvraagtijdvak, gericht op het van werk naar werk en van uitkering naar werk helpen van mensen. De kosten voor scholing worden gedekt binnen de sectorplannen.